

'Dit is vast een bordeel'

Het eerste modellenbureau werd aangezien voor een escortbureau. De markt is nu internationaal en door internet is alles veranderd. De betrokkenen van toen aan het woord.

tekst: ILOKKA LEENHEER

De liefde is verantwoordelijk voor de oprichting van het allereerste modellenbureau in Nederland in 1964. Corine Rottschäfer (76), onze Miss World uit 1959, werkte veelvuldig als model, ook in het buitenland: 'Dan belde een fotograaf me op en zei: "Kom, we gaan badpakken fotograferen op Capri."' Tot ze op een avond in de Amsterdamse sociëteit De Kring zat met Zusje, de vrouw van fotograaf Paul Huf. 'Er kwam een goed uitziende man naar ons toe die vroeg: "Zo, wie is dit leuke meisje?" En Zusje zei: "Dat gaat je niks aan, want ze woont in Parijs en is volgens mij verloofd!" Die man is inmiddels al 52 jaar mijn echtgenoot.'

En die man, architect Edo Spier, vond al die buitenlandse trips maar niets. Spier-Rottschäfer: 'Je bent er nooit, kun je niet iets anders verzinnen, kreeg ik te horen. Nu was het modellenwerk helemaal niet georganiseerd. Iedereen kende iedereen. Als ze je nodig hadden, belden ze je op. Maar als ik een show liep, kwamen er steeds meer modellen naar me toe met de vraag: kunnen we niet wat meer geld krijgen? Ik werd altijd voor dit soort klusjes ingezet en kreeg het altijd voor elkaar. Dus ik dacht: waarom begin ik niet een agentschap? Ik heb me ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, heb wat modellen geh charterd, en ben begonnen vanuit de kinderkamer op de tweede etage van ons huis op de Prinsengracht.'

Modelplanning was het eerste modellenbureau in de Benelux. Maar al snel stond de politie op de stoep. 'Die dacht dat ik een escortbureau runde. Dat was de eerste inval.' Spier-Rottschäfer werd een aantal keren voor de rechter gedaagd, elke keer gekleed in een ander pak van bevriend ontwerper Dick Holthaus ('zoek maar een

mooi pakje uit, schat, dan zie je er tenminste goed uit'), wegens overtredingen op de wet op de arbeidsbemiddeling. Uiteindelijk werd ze ontslagen van rechtsvervolging en is de wet aangepast; iets waar ook uitzendbureaus zoals Randstad van profiteerden.

'Er was veel druk van buitenaf, ik werd door de Bond van Adverteerders op het matje geroepen vanwege de opgehoogde prijzen, en door Toptelefoon. Dat was een boodschappendienst voor modellen. Maar ik had alle fotografen op mijn hand: Paul Huf, Hans Dukkers en Boudewijn Neuteboom (de grondleggers van de Nederlandse modiefotografie). Die vonden het fantastisch

dat er een plek was waar ze naartoe konden bellen zonder dat ze stad en land af moesten om modellen te boeken.'

PUINBAK

In 1967 kwam er een modellenbureau bij. Spier-Rottschäfer: 'Drie mannelijke modellen uit mijn agency dachten: wat zij verdient, kunnen wij ook verdienen. Euromodel heette het. Ach, concurrentie is goed. Het houdt je scherp.'

Euromodel was een 'administratieve puinbak,' vertelt Aleid Boersma (74), die in 1972 als directeur werd aangesteld door de drie initiatiefnemers, nadat ze had gereageerd op een 'merkwaardige advertentie.

Paul Huf/Maria Austria Instituut

Corine Rottschäfer in 1961 voor Ten Cate Mode

Ik weet nog dat ik tegen een assistent zei: dit is vast een bordeel.' Onder leiding van Boersma ging het al snel goed met Euromodel. Boersma: 'Veel te goed, eigenlijk. Ik had een percentage van de winst bedongen, en dat bedrag steeg en steeg, tot de heren dachten: dit gaat ten koste van ons inkomen. Toen ben ik na zeven jaar op staande voet ontslagen. Eigenlijk een gouden zet, want diezelfde dag ben ik voor mezelf begonnen onder de naam Modelpromotion, en dat werd een groot succes.'

Frans Ankoné (66), stylist voor onder meer het tijdschrift Avenue, de Duitse Vogue en The New York Times: 'Er waren drie bureaus waarmee je werkte in de jaren zeventig: dat van Corine, van Aleid, en het bureau van Marian Bos, Free Models. Daar werkte Wilma Wakker als boekster.'

Wilma Wakker (65), voormalig stylist, nu eigenaar van Wilma Wakker Model Management: 'Free Models was het leukste bureau. Marian had eigenlijk een stylingbureau, maar ging dit erbij doen, omdat ze de modellen bij de andere bureaus te burgerlijk vond. Dit was de hippietijd, van jointjes en blowen. We wisten nooit wie waar zat en of ze wel kwamen opdagen, maar het was wel heel leuk. Marian had het neusje van de zalm, bijzondere, mooie meiden zoals Babette Sijmons, die later met Jan Cremer trouwde, Floor Nye, die nu al jaren als stylist werkt, schrijfster Marieke van der Pol. Marian deed de styling voor de allerbeste klanten in Nederland, dus ze sleepte die kinderen de beste jobs in. Ze pushte hen ook om in het buitenland te werken. Ze was voor die tijd vooruitstrevend, maar helaas heeft Free Models niet lang bestaan: Marian moest om gezondheidsredenen stoppen.'

KNEUTERIG

De modewereld was nog kleinschalig en kneuterig. Iedereen kende elkaar, werkte met elkaar. Ankoné: 'Margo Bruin was een groot model, Sonja Bakker, Elke Osthus. Apollonia van Ravenstein ging eigenlijk meteen al naar het buitenland. In het begin hadden modellen zelf schoenen en accessoires bij zich, en ze deden hun eigen haar en make-up. De eerste keer dat ik naar China reisde voor een modeshoot, waren we met z'n drieën: ik, het model Linda Spierings en fotograaf Maarten Schets. Op één kamer, want dan kon je langer weg omdat het minder geld kostte.'

Linda Spierings gefotografeerd door Richard Avedon, voor de Amerikaanse Vogue (1986)

Linda Spierings Avenue (1984)

Linda Spierings in Peking (begin jaren tachtig)

Peggy Weijergang (62), onder meer oud-chef mode van ELLE, nu hoofdredactrice van Knip Mode: 'Er waren maar een paar goede modellen, en met hen werkte iedereen, zoals Margootje (Bruin) en Anneke Boom. Frans Ankoné ging op een ijsschots staan of op het Chrysler Building in New York, en wij gewone mensen gingen naar de Canarische Eilanden voor shoots. En dan zag je al die verschillende ploegen aan het werk, en 's avonds gingen we met z'n allen op stap. Een soort rare schoolreisjes met veel drank en disco.'

Er was in die tijd nog een bureau, Holland Location, dat zich vooral op casting en figuranten richtte. Ger Roggeveen (63) begon er zijn carrière. 'Dat zal in 1974 zijn geweest. Holland Location fuseerde met Modelplanning van Corine en werd toen The Agency, tot er een meningsverschil ontstond en Corine weer voor zichzelf begon onder de naam Corine's Agency. De rest is toen verkocht aan de familie Huf, die er een puinhoop van maakte; binnen de kortste keren was het failliet. Ulla Rossbach was een van de boekers; zij is toen in 1978 voor zichzelf begonnen, en ik ben met haar meegegaan.'

Modellen van Toptelefoon bijeen (1967)

Frans Ankoné met Spierings, Apollonia van Ravenstein en Cynthia Antonio

Model Sonja Bakker en Frans Ankoné

Ulla Models stond meteen op de kaart dankzij Linda Spierings. Wilma Wakker: 'Een van de beste modellen, samen met Marpessa, die wat later bij Aleid begon.' De al genoemde Margo Bruin, ook model bij Aleid Boersma, had Marpessa ontdekt. Wakker: 'Een wilde meid van zestien die op straat leefde. We kenden haar van café Oblomov in de Amsterdamse Reguliersdwarsstraat. Haar vriendje werkte daar, en ze hadden eeuwig ruzie; of hij of zij had een blauw oog. Een tijger was ze.' Roggeveen: 'Er waren inmiddels vier of vijf grote modellenbureaus, maar er werd nog steeds niet internationaal gedacht. Ik weet nog dat Linda Spierings was geboekt voor Lassie Toverrijst, met een afbeelding op de verpakking waarvoor ze toeslag kreeg. En toen belde de Franse Marie Claire. Ik had nog nooit iemand van de Franse Marie Claire aan de telefoon gehad. De Française

Collectie Frans Ankoné | Cor Out/ANP

Corine Rottschäfer (1957)

Modellen rond ontwerper Dick Holthaus (links) bij de Magere Brug in Amsterdam (1962)

Rottschäfer zelf achter de camera (1960)

Wilma Wakker met twee modellen (2008)

'We wisten nooit wie waar zat en of ze wel kwamen opdagen, maar het was wel heel leuk'

wilde graag Linda boeken; het was alleen op dezelfde dag als Lassie Toverrijst. Dus ik zei tegen Ulla: "Dat gaan we afzeggen." Maar Ulla zei: "Ik dacht het niet, want ze krijgt er verpakkingstoelag voor." En ik: "Weet je wel wat de Franse Marie Claire is? Dat is prestige, dat levert niks op qua geld, maar het maakt wel je naam." Dat begreep Ulla toen niet. Ze vond het niet belangrijk, en dat was tekenend voor die tijd. Ik ben in 1983 met Pim Thomassen De Boekers begonnen, en toen werd het eindelijk wat professioneler.' Ankoné: 'De Boekers was een tijdlang een van de beste bureaus, ik werkte bijna uitsluitend met hen. Ook omdat Linda Spierings was meegegaan, Pim was haar vriend.' Weijergang: 'Het werd opeens flink internationaler. Je kreeg ook Factory Models van Marina Musch, die model was geweest bij Aleid. Zij is ook de Nederlandse vestiging van Elite begonnen, en heeft die later voor veel geld verkocht.' Roggeveen: 'De Boekers was meteen een succes, met modellen als Famke Janssen en

Peggy Weijergang (links) en Aleid Boersma

Frederique van der Wal. Maar toen kreeg ik een meningsverschil met Pim en heb ik me laten uitkopen, en ben ik in 1993 Name Models begonnen.' Intussen was de markt enorm uitgebreid: er waren Nederlandse edities van modebladen als ELLE en Marie Claire, er waren veel modemerken en winkelketens bijgekomen (de eerste Nederlandse vestiging van H&M opende in 1989); mode was big business, en er kwamen veel nieuwe bureaus bij zoals Max Models, Touché en Paparazzi. Maar voor degenen die er vanaf het eerste uur bij zaten, werd het tijd om te stoppen.

Aleid Boersma: 'Op een gegeven moment kwam Eileen Ford, oprichter van een van de eerste bureaus, het Amerikaanse Ford Agency, binnen aan de arm van een secretaresse; ze was diep in de zeventig. Ze zat leuk te praten met modellen van vijftien, zestien jaar. Ik keek ernaar en dacht: nu ben ik modellenmoeder, maar op die leeftijd ben je een modellengrootmoeder. Wil ik dat? In juni zou ik 25 jaar in het vak zitten; een mooi moment om te stoppen. Dat was in 1997.'

MODELLENGEKTE

Spier-Rottschäfer stopte op haar 64ste in 2002, nadat ze nog een paar jaar met Rob Peetoom in zee was gegaan: 'Ik heb nog geprobeerd om iemand in te werken die alles zou overnemen voor Peetoom, maar ik wilde eigenlijk niet meer, ik wilde met pensioen.' Ger Roggeveen verkocht in 2008 Name Models: 'Ik had het voorbeeld voor ogen van Corine en Ulla, talentvolle dames, maar ze konden maar niet ophouden. Ulla is tot haar 66ste doorgedaan en is toen van de trap gevallen in haar agentschap en een paar weken later overleden. Dat vond ik zo triest. Dus ik heb de boel verkocht en ben stil gaan leven in Spanje tussen de olijfbomen en de sinaasappelbomen.'

Wilma Wakker: 'Er is toen een soort modellengekete ontstaan, aangewakkerd ook door tv-programma's als America's Next Top Model. Ik geloof dat er 88 bureaus in Nederland zijn. Met de komst van internet is alles enorm veranderd. Je kunt in een wip een foto van een model de wereld over slingeren.'

Peggy Weijergang: 'Je hebt veel minder contact met bureaus, alles gaat digitaal nu; veel efficiënter dan die ellendige go-and-sees van vroeger. Als modellen twee minuten langskwamen met hun map, dat vond ik altijd zo zielig.'

Wilma Wakker begon met een nieuwe manier van modellen managen: een klein bureau, meisjes coachen tot ze er 'rijp' voor zijn en intensief in het buitenland begeleiden. Ze lanceerde op die manier de internationale carrières van Bette Franke, Kim Noorda en Sophie Vlaming. Wakker: 'Dat sloeg in als een bom. Toen is er een soort explosie gevolgd van mensen die het ook zo gingen proberen. En daardoor gaan veel bureaus nu ook een stuk zorgzamer met hun modellen om. Vooruitgang, dus.'